

Sosiaali- ja terveysministeriö

Ammattiliitto Jytyn lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi potilasturvallisuuden varmistamisesta terveydenhuollon työtaistelun aikana

Kommenttimme on kirjoitettu tummennettuna ja niissä on kiinnitetty huomiota Ammattiliitto Jytyn kannalta olennaisimpiin kysymyksiin.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi työnantajan mahdollisuudesta määrätä työtaisteluun osallistumaton terveydenhuollon ammattihenkilö suorittamaan tavanomaisten työtehtäviensä lisäksi tai sijasta työnantajan määräämiä muita ammattitaitoaan vastaavia tehtäviä, jos se on välttämätöntä potilaan hengen tai terveyden vaarantumisen estämiseksi. Mainituissa tilanteissa työnantaja voisi määrätä työntekijän myös työskentelemään toiseen terveydenhuollon toimintayksikköön. Työntekijällä olisi oikeus saada korvaus hänelle määräyksestä aiheutuvista poikkeuksellisista kustannuksista. Työntekijälle olisi lisäksi varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen määräyksen antamista.

Jos työntekijän määrätään suorittamaan tavanomaisten tehtäviensä lisäksi muita ammattitaitoaan vastaavia tehtäviä, työntekijän näkemys on huomioitava ja myös se, mistä tehtävistä on kysymys (erityisosaamista vaativa ja siinä riittävä kokemus).

Työntekijälle varattava tilaisuus tulla kuulluksi ei anna työntekijälle aitoa mahdollisuutta olla eri mieltä määräyksestä. Kuulemisessa olisi oltava mukana ainakin luottamusmies!

Lisäksi esityksessä ehdotetaan säädettäväksi aluehallintovirastolle toimivalta määrätä työtaisteluun osallistuva terveydenhuollon ammattihenkilö työskentelemään ammattitaitoaan vastaavissa tehtävissä välttämättömän hoidon turvaamiseksi terveydenhuollon toimintayksikössä, jonka työntekijä hän on (*potilasturvatyö*). Edellytyksenä määräyksen antamiselle olisi, että terveydenhuollon toimintayksikkö ei pysty työtaistelun vuoksi muutoin turvaamaan potilaiden hengen vaarantumisen tai terveyden vakavan vaarantumisen estämiseksi välttämättä tarvittavaa hoitoa. Potilasturvatyönä tehtävällä välttämättömällä hoidolla tarkoitettaisiin muun muassa tehohoitoa, päivystystä, jota ilman potilaan terveydentila vaarantuu vakavasti, ensihoitoa, synnytysten hoitoa, pitkäaikaisten sairauksien vaatimaa välttämätöntä hoitoa sekä mainittuihin välttämättömiin hoitoihin liittyviä lääketieteellisiä tukipalveluja. Määräys potilasturvatyöhön voitaisiin antaa kunnan tai kuntayhtymän esityksestä kerrallaan enintään viikon ajaksi ja se voitaisiin uusita. Kunnan tai kuntayhtymän olisi esitystä laatiessaan varattava työtaisteluun ryhtyneen ammattijärjestön kyseisessä terveydenhuollon toimintayksikössä toimivalle ammattiosastolle mahdollisuus lausunnon antamiseen. Lisäksi aluehallintoviraston olisi varattava potilasturvatyöhön määrättävälle mahdollisuus tulla kuulluksi asiassa. Asian saisi kuitenkin ratkaista asianosaista kuulematta, jos kuulemisesta aiheutuva asian käsittelyn viivästyminen aiheuttaa vakavaa vaaraa ihmisten terveydelle. Aluehallintoviraston määräystä voitaisiin tehostaa uhkasakolla. Aluehallintoviraston päätöksestä voisi hakea muutosta hallinto-oikeudelta. Esityksen mukaan työnantajalla olisi myös mahdollisuus ylittää

Edellä olevan johdosta on tärkeätä, että määräystä käytetään vain edellä mainituissa tilanteissa. Lakko-oikeutta terveydenhuollon työtaisteluissa ei saa rajoittaa aluehallintoviraston liian väljällä tulkinnalla.

Se, että määräys potilasturvatyöhön voitaisiin antaa kunnan tai kuntayhtymän esityksestä kerrallaan enintään viikon ajaksi tuntuu liian pitkältä ajalta, koska kyseessä on merkittävä lakko-oikeuden rajoittamistoimenpide.

Kunnan tai kuntayhtymän olisi esitystä laatiessaan varattava työtaisteluun ryhtyneen ammattijärjestön kyseisessä terveydenhuollon toimintayksikössä toimivalle ammattiosastolle mahdollisuus lausunnon antamiseen. Tällä lausunnolla pitää olla merkitystä, kun aluehallintovirasto tekee päätöksensä.

Helsingissä 4.4.2022

Ammattiliitto Jyty

**Marja Lounasmaa
edunvalvontajohtaja**